

SENSATIONELE ERVARINGEN VOOR GROOT EN KLEIN!

Laat je volledig meeslepen door de zonnige sfeer van Exotic World. Hier banen kinderen zich een weg door het wilde avonturenparcours Kiddie Trail, én waagt het hele gezin zich aan een dulle rit in de familiecoaster Tiki-Waka.

De geanimeerde ambiance van Karma World katapulteert je rechtstreeks in Indische oorden. Glijd door de theaterzalen van Popcorn Revenge en versla één voor één alle dwaze popcorns.

Extra schoolvoordelen

• Super voordelig tarief:

- Lager onderwijs: € 20,00 per leerling (i.p.v. € 39,50)*
- Secundair onderwijs: € 22,00 per leerling (i.p.v. € 39,50)*
- **1 gratis begeleider** per 10 leerlingen lager onderwijs
- **1 gratis begeleider** per 15 leerlingen secundair onderwijs
- **Gratis parking** voor de schoolbus

Nog vragen?

Het Walibi-team staat voor je klaar:

- Bel 010 42 17 17, maandag - vrijdag van 9u - 12u30 | 13u30 - 17u30
- Mail naar reservations.wbi@cda-parks.com

* Tarieven geldig voor een uitstapje in 2020 voor groepen van minstens 20 pers. en mits reservatie ten laatste 3 dagen voor het bezoek.

-10%

voor een reservatie
voor 31/01/20

WALIBI

Bellewaerde, da's 3 onvergetelijke schooluitstappen in 1 dag!

Gillen van plezier op de leukste **attracties**, de exotische **dieren** bewonderen en helemaal tot rust komen in de prachtige **natuur**? In Bellewaerde doen jullie dat allemaal, in 1 dag!

Een **extra leerrijke** uitstap? Je leerlingen zullen versteld staan tijdens de **unieke blik achter de schermen**, waar ze leren over de eetgewoontes van de dieren of de techniek achter de attracties.

Extra schoolvoordelen

• Extra voordelig tarief:

- Lager onderwijs: € 17,50 per leerling (i.p.v. € 34)*
- Secundair onderwijs: € 18,50 per leerling (i.p.v. € 34)*
- **1 gratis begeleider** per 10 leerlingen primair onderwijs of per 15 leerlingen secundair onderwijs
- **10% vroegboekorting** als je vóór 31 januari 2020 reserveert
- **Gratis parking** voor de schoolbus

Nog vragen?

Het Bellewaerde-team staat voor je klaar:

- bel 010 42 17 17, ma - vr van 9u-12u30 | 13u30-17u30
- mail naar reservations.blw@cda-parks.com

* Tarieven geldig voor een uitstapje in 2020 voor groepen van minstens 20 pers. en mits reservatie ten laatste 3 dagen voor het bezoek.

10%
vroegboekorting

bellewaerde.be

BETER BEGRIJPEND LEZEN: *bouwstenen en voorstellen*

Nieuw onderzoek vanuit de KU Leuven maakt duidelijk dat het Vlaamse onderwijs in een negatieve spiraal is terechtgekomen. In de media wordt vooral gefocust op taalonderwijs en meer bepaald op begrijpend lezen, een cruciale maar ook complexe vaardigheid in het onderwijs. In het kader van dit stuk wil ik daar wat dieper op ingaan, niet vanuit onderzoek, maar vanuit mijn 27 jaar ervaring als lerarenopleider Nederlands en lector leesvaardigheid. Vooraf wil ik de lezer waarschuwen: hapklare oplossingen voor problemen in het onderwijs bestaan er meestal niet, maar laat dit stuk een aanzet tot kritische reflectie zijn.

Jan Coenegrachts

Over de auteur

JAN COENEGRACHTS

is vakdidacticus Nederlands aan de lerarenopleiding van de UCLL in Diepenbeek en geeft er het vak leesvaardigheid.

Om goed te kunnen begrijpend lezen heb je in de eerste plaats strategische kennis en vaardigheden nodig. Die accenten vinden we ook terug in de nog steeds in voege zijnde leerplannen Nederlands. Taalvaardigheidsonderwijs is strategisch onderwijs. Bij de vertaling van dat inzicht in de leerboeken loopt het echter wel eens fout. In handboeken Nederlands maken de leerlingen doorgaans wel kennis met leesstrategieën als oriënterend, globaal, intensief, studerend, zoekend en kritisch lezen, maar dat blijft meestal beperkt tot het uitleggen ervan, met een korte toepassing van iedere strategie. Grondig strategisch leesonderwijs gaat echter veel verder. Al deze strategieën grijpen op elkaar in en moeten bij het lezen achtereenvolgens toegepast worden. Het zou te ver leiden om het hele strategische proces uit de doeken te doen, maar leerlingen lezen een hele tekst best niet in één keer. Ze dringen beter stapsgewijs vanuit voorkeurplaatsen als inleiding en slot langzaam door tot de hele tekst, waarbij ze voortdurend voorspellingen doen en die controleren. Dat heet actief lezen.

Deze systematische en stapsgewijze benadering van teksten kun je het best steeds opnieuw herhalen en vastzetten. Ook daar loopt het al eens mis. Veel te vaak focussen handboeken bijvoorbeeld alleen op het *wat*, namelijk het presenteren van leesstrategieën, het beantwoorden van vragen over de tekst of het uitvoeren van opdrachten. Even belangrijk is ingaan op het *hoe*: hoe kom je tot een bepaald antwoord en welke stappen zet je bijvoorbeeld bij het maken van een schema? Als je dat denkproces en deze strategieën niet schriftelijk vastzet, zullen de leerlingen zich drie weken later de strategie niet meer herinneren en zullen ze op een toets opnieuw een intuïtieve trial-and-errormethode toepassen. Dan hebben ze niets geleerd.

Hierbij moet me nog iets van het hart. Het vak Nederlands lijkt het enige vak te zijn zonder interne logica. Handboeken hanteren meestal een thematische indeling waarin verschillende 'leerstofonderdelen' (vaardigheden, literatuur en taalbeschouwing) schijnbaar willekeurig na elkaar volgen, meestal vanuit het argument van de heilige integratie en variatie. In die context komt er in

ieder overkoepelend thema een les over begrijpend lezen. Voor leerlingen en voor leraren geeft dat echter niet veel houvast en structuur. Hoe zouden leerlingen zich zes weken later nog kunnen herinneren wat ze zes weken eerder hebben gezien, zeker als die interne logica van het vak niet uit het leerboek blijkt? Iedere vaardigheid heeft zijn eigen logica en die kan dan ook beter samengebracht worden in één deel, zeker in de eerste jaren van het secundair onderwijs. Dat wil uiteraard niet zeggen dat er geen transfer kan plaatsvinden tussen vaardigheden onderling en tussen vaardigheden, taalbeschouwing en literatuur. Daarvoor zorgt een goede leraar.

Om goed te kunnen begrijpend lezen heb je ten tweede ook kennis van de wereld nodig. Iedere tekst heeft immers zijn eigen referentiekader. Ook daar loopt het vaak mis. Leerlingen en studenten missen vaak essentiële elementen van het referentiekader waarin een tekst zich afspeelt, zeker als het onderwerp niet direct uit hun leefwereld komt. Daardoor wordt een tekst vaak onbegrijpelijk, temeer omdat de meeste auteurs enige voorkennis veronderstellen. Ik pleit er

dan ook voor om in de les Nederlands veel vaker te werken met de actualiteit via kranten en tijdschriften. In het hoger onderwijs krijgt iedere student de toegang tot alle Vlaamse kranten en tijdschriften via Academic GoPress. Het zou zinvol zijn om ook leerlingen van het secundair onderwijs hiertoe toegang te verlenen. Misschien is dit een ideeetje voor de toekomstige minister van Onderwijs. Maatschappelijke geletterdheid kun je echt wel voor een deel realiseren in het vak Nederlands. Het lijkt me in die context dan ook logisch dat het vak Nederlands niet minder uren nodig heeft, maar misschien zelfs meer.

Een derde belangrijke bouwsteen van begripend lezen (en van vaardigheden tout court) is woordenschat. In mijn eigen

lespraktijk van de lerarenopleiding stel ik elke dag vast hoe belangrijk woordenschat is voor het correct begrijpen van teksten en hoe pover het gesteld is met die woordenschatkennis van de studenten (de leerlingen van gisteren). Daarom is het echt nodig dat leraren Nederlands veel meer tijd besteden aan expliciet woordenschatonderwijs. Dat kan op heel veel manieren. In het onderzoeksproject Oriënt-taal (<https://orient.ucll.be/>) ontwikkelen we aan onze hogeschool bijvoorbeeld een *serious game* waarin leerlingen van de derde graad hun woordenschat op een speelse manier kunnen uitbreiden. Leerlingen kunnen ook een eigen woordenschatdagboek bijhouden, waarin ze woorden met hun betekenis en een context kunnen noteren. Maar ook in de dagelijkse lespraktijk moeten we

leerlingen leren oog hebben voor de rijke uitdrukkingsmogelijkheden van de taal. Woordenschat is trouwens ook belangrijk voor het schrijven van teksten. Ik merk dat je leerlingen en studenten wel binnen een korte termijn kunt leren om structuur in een tekst te brengen, maar dat het heel vaak misloopt als ze hun gedachten onder woorden moeten brengen. Om op dat vlak progressie te maken is er heel veel tijd nodig. Ten slotte is het aangewezen dat leerlingen meer lezen. Dat jongeren motiveren om te lezen in een door de beeldcultuur gedomineerde tijdsgeschiedenis is geen gemakkelijke taak is, besef ik maar al te goed. Misschien moeten we daar in de klas ook gewoon meer tijd voor maken. Beleidsmensen weten alvast wat hun te doen staat.

